

**MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul _____

Localitatea _____

Instituția de învățământ _____

Numele, prenumele elevului _____

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

PRETESTARE
CICLUL LICEAL

Profil real, sport

18 mai 2021

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

PROFIL REAL, PRETESTARE
SUBIECTUL I (16 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Înaltele părți contractante, considerând că, pentru a dezvolta cooperarea între națiuni și pentru a le garanta pacea și siguranța, este necesar să se accepte anumite obligațiuni, de a nu recurge la război, să se întrețină la lumina zilei relațiuni internaționale bazate pe justiție și onoare, să se observe riguros prescripțiunile dreptului internațional, recunoscute de-acți înainte ca regulă de conducere efectivă a guvernelor, să se facă să domnească dreptatea și să se respecte cu sfințenie toate obligațiile tratatelor, în raporturi mutuale dintre popoarele organizate”.

(Din Preambului Pactului Societății Națiunilor, 1919)

SURSA B.

”Înaltele părți contractante garantează individual și colectiv, așa cum e stipulat în articolele următoare, menținerea statu-quo-ului teritorial ce rezultă din situația frontierelor dintre Germania și Belgia, ca și dintre Germania și Franța, precum și inviolabilitatea amintitelor frontiere așa cum au fost ele fixate prin sau în executarea Tratatului de Pace semnat la Versailles la 28 iunie 1919 [...]”.

(Din Actul final al Conferinței Internaționale de la Locarno, 16 octombrie 1925)

Nr.	Item	Scor	
1	Explică termenul <i>securitate colectivă</i> . <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Formulează, în baza sursei B, o problemă în relațiile internaționale interbelice. <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Explică, în baza sursei A și a cunoștințelor obținute anterior, două obiective majore ale Societății Națiunilor. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4	Compară opiniile autorilor cu privire la obligativitatea <i>Tratatului de Pace semnat la Versailles la 28 iunie 1919</i> . (sursele A și B). Argumentează răspunsul. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
5	Exprimă-ți argumentat opinia cu privire la rolul <i>Societății Națiunilor în dezvoltarea cooperării între națiuni și garantarea păcii și siguranței</i> . <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

SUBIECTUL al II-lea (14 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

”Burebista este acela care pentru un moment a izbutit să unească de bună voie, ori cu ajutorul armelor, toate semințiile daco-getice, a reușit să-și întindă stăpânirea chiar dincolo de vatra permanentă a acestora și să joace un rol de prim ordin în Europa acelor vremuri. El a depășit în importanță limitele istoriei neamului său înscriindu-se printre geniile antichității. Burebista este demnul rival al lui Caesar, cel mai de seamă general roman, cu care însă n-a ajuns să se înfrunte pe câmpul de bătălie”.

(Ioan Horațiu Crișan, *Burebista și epoca sa*)

Nr.	Item	Scor	
1	Explică modul în care regele Burebista a realizat unificarea geto-dacilor. <hr/> <hr/>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2	Determină opinia autorului despre calitățile organizatorice ale regelui Burebista. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă și la cunoștințele obținute anterior. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
3	Formulează o cauză externă care l-a determinat pe Burebista să unească de bună voie, ori cu ajutorul armelor, toate semințiile daco-getice. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
4	Apreciază rolul lui Burebista în istoria Europei. Argumentează răspunsul. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4

SUBIECTUL al III-lea (9 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

”Comerțul, care i-a îmbogățit pe cetățenii Angliei, le-a adus acestora libertatea, iar această libertate a contribuit, la rândul ei, la dezvoltarea comerțului; pe acest fapt se bazează măreția statului. Posteritatea va afla poate, cu surprindere, că o insulă micuță, care nu deține decât puțin plumb, niște cupru, ceva lână, a devenit, prin intermediul comerțului ei, suficient de puternică pentru a trimite, în 1723, trei flote concomitent în trei direcții ale lumii, una în Gibraltar, cucerit și apărat cu armele, alta la Porto-Bello, pentru a smulge regelui Spaniei comorile Indiei și cea de a treia în Marea Nordului, pentru a împiedica puterile nordice să se lupte între ele”.

(Voltaire, *Scrisori filosofice*)

Nr.	Item	Scor	
1	Explică, cu trimitere la sursă, o caracteristică a economiei occidentale în epoca preindustrială (sec. XVII-XVIII). <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2	Formulează, conform modelului propus, două consecințe ale dezvoltării comerțului pentru Europa occidentală. Argumentează răspunsul. <i>Consecința 1:</i> _____ <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <i>Consecința 2:</i> _____ <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6

SUBIECTUL al IV-lea (25 de puncte)

Studiază sursele A-D.

SURSA A.

Într-însul găsise poporul românesc cea mai deplină și mai curată icoană a sufletului său: cinstit și harnic, răbdător fără să uite și viteaz fără cruzime, strașnic în mânie și senin în iertare, răspicat și cu măsură în grai, gospodar și iubitor al lucrurilor frumoase, fără nici o trufie în faptele sale [...].”

(Nicolae Iorga, *Istoria lui Ștefan cel Mare*)

SURSA B.

„El (Ștefan cel Mare – n.n.) urmări din tinerețea lui, un principiu, care îi fu prea folositor în lunga și victorioasa lui carieră. Niciodată doi dușmani, ci totdeauna împăcarea cu unul, când era în ceartă cu celălalt [...] Acest principiu atât de simplu în aparență, întâlni în realizarea lui practică nesfârșite greutăți, pe care numai o mare dibăcie și o nespusă stăruință putea să le învingă”.

(A.D.Xenopol, *Istoria românilor din Dacia Traiană, vol.IV.Epoca lui Ștefan cel Mare*)

SURSA C.

„O, bărbat demn de admirat, întru nimic inferior comandanților eroi, pe care îi admirăm atât de mult; acesta în vremea noastră este cel dintâi dintre principii lumii, care a repercutat asupra turcilor o biruință atât de măreață. După judecata mea, el este cel mai vrednic, ca să i se încredințeze șefia și conducerea întregii armate și mai ales funcția de șef suprem și comandant împotriva turcilor, fiindcă alți regi și principii catolici sunt apăsați spre trândăvie, plăceri lumești sau războaie civile”.

(*Cronicarul polonez Jan Dlugosz despre Ștefan cel Mare*)

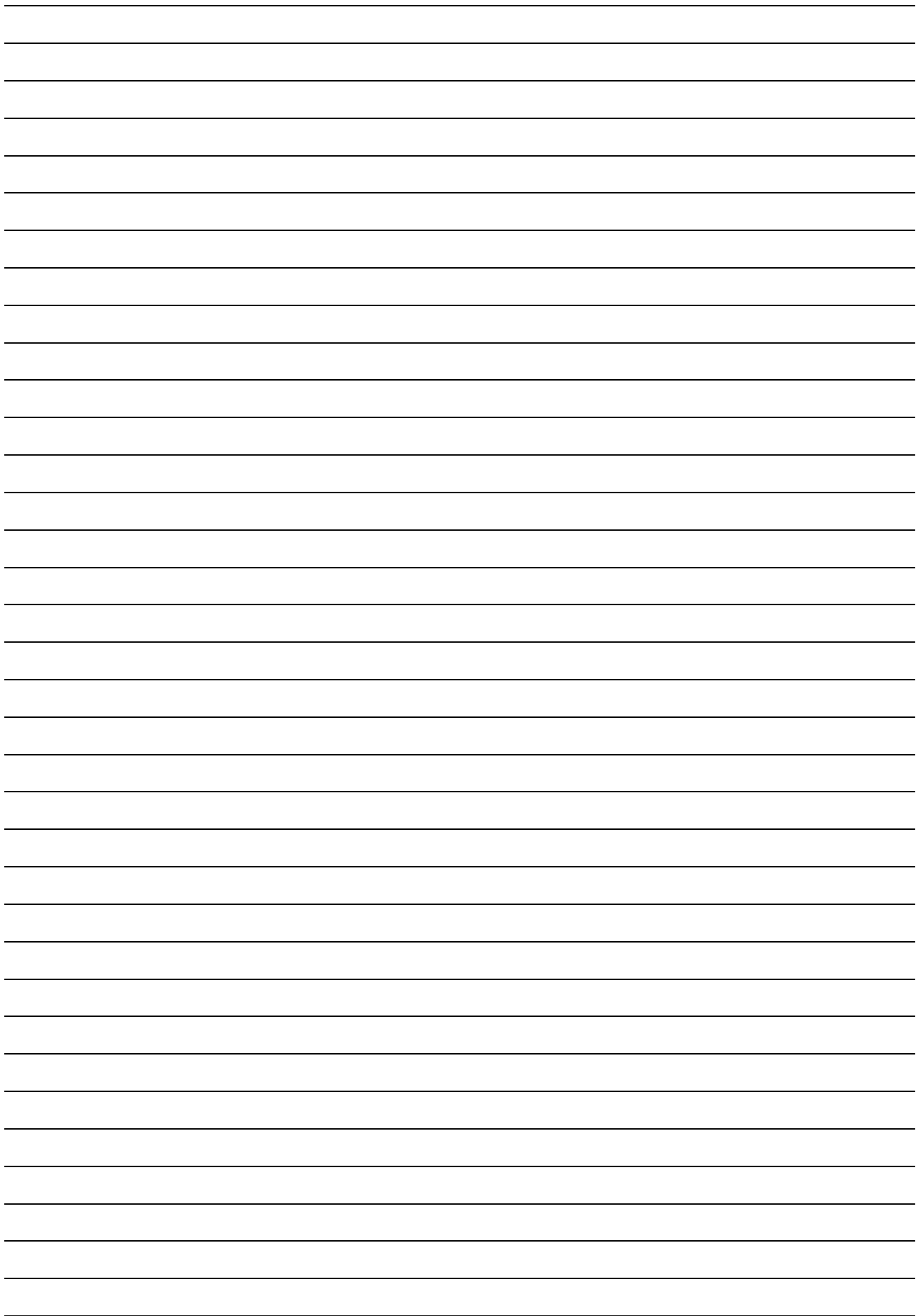
SURSA D.

” [...] Împăratul cel păgân voiește să se răzbune și voiește să vină în luna mai, cu capul său și cu toată puterea sa, împotriva noastră, ca să supui țara aceasta, poartă a creștinătății, dacă țara noastră va fi pierdută, ferească Dumnezeu! atunci toată creștinătatea cade în primejdie. De aceea, ne rugăm de Domniile voastre să ne trimiteți ajutor pe căpitaniile Domniilor voastre împotriva dușmanilor creștinătății [...].”

(*Din Scrisoarea lui Ștefan cel Mare către principii europeni, 25 ianuarie 1475*)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, în o pagină, un eseu la tema: *Domnia lui Ștefan cel Mare – moment de apogeu al istoriei noastre naționale.*

În textul tău:	Scor	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
explică relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

SUBIECTUL al V-lea (11 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

LEGENDĂ:
 RO - România
 PL – Polonia
 CS – Cehoslovacia
 HU – Ungaria
 YU – Iugoslavia
 BG – Bulgaria

https://ro.wikipedia.org/wiki/Pierderi_teritoriale_ale_Romaniei

Nr.	Item	Scor	
1	Numește un proces istoric, pentru care harta dată poate servi ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
2	Describe, în baza hărții, câte un eveniment istoric reprezentativ pentru anii 1939: _____ _____ _____ 1940: _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3	Formulează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o concluzie cu referire la destinul istoric al Basarabiei.	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3